

JÄRWA TEATAJA

Järvamaa häälekandja.

Toimetus ja talitus: Paides, Pikk 2, telef. 101, pk. 20. Talitus avatud igal äripäeval kella 9-st kuni kella 2-ni p. L. Abitalitus Tapal, Esplanaadi 2, telef. 78, pk. 33.

Ilmub kolm korda nädalas: igal esmaspäeval, kesknädalal ja reedel. Kaasandeks alandatud hinnaga põllumajanduslik ajakiri „Eesti Talu“.

„Järva Teataja“ tellimishinnad:

1 kuu	Kr. 0,65	„Tõusv. Noor.“	„Eesti Talu“
3 kuu	1,90	Kr. 2,20	Kr. 2,10
6 kuu	3,70	4,30	4,10
12 kuud	7,00	8,20	7,75

Tellijad võetakse vastu alates iga kuu 1. või 15. kuupäevast.

Kuulutus hinnad: Esimesel leheküljel 10 s. ja teistel 12 s. veeris m.m. Viimasel küljel 5 senti millimeeter kuulutusveerul. Kuulutusi ja käsikirju võetakse vastu kella 7-ni igal lehe ilmumise eelpäeval. Aadressid muutmine 25 senti.

Nr. 113.

Paides, reedel 30. septembril, 1938. aastal.

13. aastapäät.

Järvamaal 35 miljoni eest metsaraiet.

Elanike nõudmised metsamaterjalidele vähenenud. — Rohkesti nõutakse aga pilvapakke. — Metsatööstusest ühvardab tulla puudus. Ülemaade eelolevale raiehoonajale.

Põllutööstusministeeriumi poolt on teostatud metsa raieandmine a.s. Eesti Metsatööstusele. Täna on võtab riik raieandmise 1,5 milj. tihumeetrit metsa, mis on vähem eelmise aasta normist. Täna on juvel olt sagebasi tormiseid ilmu ja selle tagajärjel tuli rohkem metsa maha võtta tuulemurdude arvul, mis tõttu täna on metsaraieandmine mõis ühustat kuni 2 miljoni tihumeetrit. Metsatööd on vähemal määral alanud juba mitmes metsakonnas.

Järvamaal alustas 9 metsakonnas tule eeloleval raiehoonajal a.s. Eesti Metsatööstuse poolt ülestöötamisele üle 400 ha metsa, puumassiga 92.448 tihumeetrit, mille taksihinnaks 304.377 krooni. Lisaks sellele kohalikele elanikele üle 16.667 tihumeetrit metsa taksihinnaga 47.565 krooni. Oktoobrikuus algaval raiehoonajal töötatakse Järvamaa metsakonnades seega üles 109.115 tihumeetrit metsa, taksihinnaga üle 35 miljoni senti (351.942 kr.). Septembris arvult tuleb kõige enam metsa ülestöötamisele Järva metsakonnas — 100, tihumeetrit ja taksihinnalt aga Käru metsakonnas — 15.106,21 tihumeetrit taksihinnaga 57.624 krooni. Kõige vähem metsatööd on ette nähtud Purdi metsakonnas.

Uutkute metsakonnas kaupa käesoleva aasta metsatööd vaadeldes selgub, et Kõrve ja Kõrve metsakonnas tuleb a.s. Eesti Metsatööstuse poolt ülestöötamisele 53 ha kasvavat metsa 7500-tihm. massiga ja taksihinnaga 31.000 krooni. Surnud metsa töötatakse jamaas metsakonnas üles 5500 tihm. taksihinnaga 15.000 krooni. Kohalike elanike nõudmine küttepuude järgi Kõrve metsakonnast on vähenenud, kuna kaotatakse rohkem arvul uudsama harimisel saadavaid haguüdi ja kande. Surnud metsatööstused on üle läinud turba- ja põlevkiviküttele. Metsakonnas on juba alanud surnud metsa koristamine ja hooldamistööd. Kõrve metsatööstus müüakse vähema hinnaga.

Wäätja metsakonnas töötatakse algaval raiehoonajal a.s. Eesti Metsatööstuse poolt üles 53,38 ha metsa puumassiga 9936,35 tihm. kr. 27.348 eest. Kohalike elanikele müüakse kasvavat metsa 5,19 ha (219,63 tihm.) kr. 514,67 ja surnud metsa 2000 tihm 3000 fr. eest. Tarbekorraldajale lisaks E. Metsatööstus saab müüa juba ülestöötatud valmismaterjalide kuni 440 tihumeetrit.

Kuna metsakonna piirides ei ole enam küll suuremaid ehitusi ja ehitus- ja küttematerjalideks hakatud kaotama teisi aineid, siis nõudmine puude järele näitab langemist. Suurki metsakonnas seostu paistab silma umbes 50-protsendiline nõudmiste

suurenemine katuse materjalile, nagu see ilmneb samuti ka kasvutendentsis Barangu ja Purdi metsakonnades. A.s. Eesti Metsatööstuse (EMT) poolt töötatakse Suurki metsakonnas üles kasvavat metsa 34,13 ha massiga 6020 tihm — 18.030 fr. väärtuses. Kui aga arvestada juurde veel surnud metsa, valmismaterjalide ja vahetajute arvul, siis kujuneb algaval raiehoonajal toodang 34,13 ha, 12.760 tihm. hinnaga 34.250 krooni. Kohalikele elanikele müüakse kasvavat metsa 2,22 ha massiga 500 tihm. ja hinnaga 2000 fr. ülejäänud nõudmised, umbes 5500 tihumeetrit, rahuldatakse a.s. EMT valmismaterjalidega.

Purdi metsakonnas töötatakse EMT poolt üles (surnud metsa ja noormetsa harvendus kaupa arvatud) 20,73 ha metsa massiga 5470 tihumeetrit 17.690 krooni eest, kuna kohalikele elanikele müüakse umbes 1000 tihumeetrit puumassi 3260 fr. eest. Kohalike elanike hulgas näitab nõudmine metsamaterjalidele languse tendentsi, välja arvatud laastupakud, milliste osas juba 2 a. norm ette tellitud.

Käru metsakonnas tuleb eeloleval raiehoonajal EMT poolt raieandmine 1938. a. langi arvul 61,58 ha metsa, mis hindamise andmetel jõuab massi 14.986,57 tihm., taksihinnaga kr. 57.278,87. Peale selle tulevad a.s. EMT arvul ülestöötamisele eelmiste

aastate jäägid 1,16 ha, massiga 119,64 tihm. ja hinnaga 345,13 krooni. Kõrve tuleb seega EMT poolt ülestöötamisele 62,72 ha metsa, mille mass 15.106,21 tihumeetrit ja taksihind 57.624 krooni. Kohalikele elanikele müüakse üles määratud kasvavat metsa numm. puudena 1525 puud massiga 596,45 tihm., taksihinnaga 2890,26 krooni. Lisaks sellele müüakse kohalikele elanikele surnud metsa umbes 3000 tihm., kusjuures surnud tarbepuu taksihinda alandatakse vastavalt puu puurtulele.

Järva metsakonnas tuleb EMT poolt ülestöötamisele umbes 100 ha massiga umbes 9000 tihm. — 32.000 fr. väärtuses. Selle hulgas on osa paljasaiaid ja soodel ning rahudel asuvalid liburaid metsi ja harvikuud. Kohalikele elanikele on määratud metsa umb. 5 ha — 350 tihm. 900 fr. väärtuses. Surnud metsa kohta pole veel andmeid.

Kõrve metsakonnas tuleb EMT poolt ülestöötamisele 36 ha metsa massiga 9000 tihm. kr. 40.000 väärtuses. Kohalikele elanikele müüakse umbes 6000 tihm. metsa 25.000 fr. väärtuses.

Barangu metsakonnas, nagu juba üteldud, müüakse eriti suur nõudmine pilvapakudele. EMT poolt töötatakse seal üles 20 ha metsa massiga 8000 tihm. 30.530 krooni väärtuses, kuna kohalike elanike nõudmised rahuldatakse EMT valmismaterjalidega.

Kuna metsakonnas samuti kohalikele elanikele metsamaterjalide müügist ei tule, sest nende nõudmised rahuldatakse EMT valmismaterjalidega. Eeloleval raiehoonajal tuleb EMT poolt ülestöötamisele 20,20 ha metsa massiga 3175 tihm., koguväärtusega 12.935 krooni, ja surnud metsa massi järele umbes 7000 tihm. — fr. 16.000 väärtuses.

Õnneks olgu märgitud, et kuigi metsatööstuses ei saa nrikseda teenistuse küttes, teeb ometi meelilemäärade muret tööstuse saamine. Kuidas tööstuse kriis lahendatakse, see ei ole veel selgunud. Tööd leidub aga Järvamaa metsatööstuses käesoleval ajal valvade katepaaridele — ja sugugi mitte halvades töötingimustes.

1938/39. a. raadioudised

Marconi, Telefunken, Siera, Acs ja Standard

on asjatundliku ostjaskonna poolt tunnustatud tänapäeva raadioturul ületamatuks.

Akkordeonid, õmblusmasinad, muusikariistad.

Soodsaim järelemaksu võimalus.

O-ü. „Esto-Muusika“

Tapa esindus

Tapal, Pikk 19, telef. 57.

Sõiduautode kokkupõrge Amblas.

28. sept. võrkajid Ambla alewitu vahelisel teel Kõrve a.s. „Eesti Siidi“ kergeauto — 2061 ja M. Puskari sõiduauto Amblast, kusjuures viimasele purustati auto wafat-poolne ehoja. Juimesteaga õnnekuisi ei olnud. Kokkupõrge juhtus wallamaja eesl risteel. „Eesti Siidi“ auto jõitis Amblast Kõrve poole, kuna nurga tagant, „Prestiko“ teel pöördus alewitu teele M. Puskari auto. „E. Siidi“ auto püüdis selle ajemel, et hoiduda paremale teedäärle, kirus-tada Puskari auto eest wafakult läbi, kusjuures jõitis viimasele wafat wafat eberatast. „E. Siidi“ autot juhtis Metander M. Kõrve a.s. ja M. Puskari autot omanik, kes mõlemad olid kainud. Politsei alustas juurdlust kokkupõrke juhtlase selgitamiseks. M. Puskari umbkaudne kahju on 150 kr., kuna teisel autol pole märkimisväärne.

Wähikene laot Amblas.

Kõrve metsakonnas Amblas peetud laot kujunes kuni hõredate: tekkide ridadeid olid poolel tihjad. Kõrve metsatööstuse küttematerjalide kelle hinnad odavam. Lihalehmad maksid 50—100 fr., liipilehmad 120—150 fr. Ka hobuste hinnad olid madalad. Kõrve metsatööstusest nõuti 200—300 fr., seeritist 50—150 fr. Seeritist nõuti rohkem, hinnaga 7—15 fr. l. Laadale oli seerid ilmunud ka mingi warietee-tüürus, kellel aga polnud kütasajaid ja pealtelt oma kolid kofu panu.

Järva wõimsama suurwesti tööjuubel.

Owerland, Film ja Ko jahu, püüli- ja wiljaweski 10 aastat rahwa teenistuses.

Neil päewil täitus 10 aastat Amblas asuwa „Owerland, Film ja Ko“ suurwesti teguisele algusele. Need 10 wõimusekohet aastat on näidanud, et rahwas oskab hinnata head tööd ja lugu pidada õiglast ning wastutulelitust kohilemiste. Töötar-witajate hulk on westi ümber aasta-aastalt üha tihenend. 10 aasta eest alutati kohapeale wäheleandne jahwesti, millele tarwitajaskonna nõudeist tingituna peagi juurde ehitati püüli- ja willaweskid. Praegu on westi juba oma ala suuremaid ja moodsamaid ehitusi kogu maakonnas. Wäsimatu töömehe wifaduse ja kogunud arimehe wilmusega on M. Eilm oma neljatorise westihoone ehitanud, sijnustanud ning aastate jooksul järjekindlalt uuendanud ja täiendanud sellise põhjaliku wõimistlusega, mis töötamisel annab iga ala parima ja kvaliteetsema jaa-duse.

Moodne ja täiuslik püülimasin 4 paari wälkidega jahwatab iga sorti püüli, kusjuures eriti märkimisväärne on efinese fordi püüli suur profient, millise nisult wäljatöötamiseks pole westil wõidulejat. Eestis. Kõrge-gelt hinnatud on Owerlandi westi püüli eriti pagarite juures, kuna sellist Ameerika eeskujul valmistatud head pagari-püüli mu-jalt ei saa, siis on westil rohkem tööd üm-bruskonna linnade ja alewite pagarite püüli-ga warustamiseks. Püüli täieliku puh-tust kindustawad westi moodjad wihastus-masinaid ja kohfordne koorija, mis wälk-ide alla lafawad abioluultel puhta wija.

Uhtjahwatamiseks kaotatakse haamer-wesleid, millega töötades jahu kunagi ei lä-he turkiseks ja selle tõttu tuleb täiswäärtuse-line ja hea maitsega.

Westi kõrrejahwatus-süsteemide on masi-naid, mida Eestis leidub waid wäheleid ning

jama Ameerika süsteemi mitte ühtegi. Sis-teleade on eriti tarwilik linnu- ja peekon-figade kasvatajale, kes jahwatavad ristit-ja teiste heinte jahu. Ka jahwatavad põl-lumehed siin kõrwilja kops kõrte ja tera-dega loomadetele jahuks. Kuna westi poole on mitmed wäljaspoolt linnufaswatajad pööranud palwega heinajahu saamiseks, siis kasvatab M. Eilm selleks ristitkehina oma põldudel.

Ilmbruskonna põllumeeste soovidele was-tu tulles alutati moodunud aastal westi juurde ka täielik seemnekuu sforteerimise ja puhastamise punkt suurimate triidriidiga. Eilm puhastatakse igasug. terawiljad täie-likult formaalwihadest ja fergetest teradest, andes külmiks täiesti puhta seemne. Eriti tarwilik on põllumeestele talwe- ja suwe-nisu puhastamine rukki- ja odateradest.

Ilmbruskonna perenaiste täieliku rahul-olu on wõitnud jahwesti kõrwal töötaw willaweski, kus kraasitakse ja fedratatke pa-rimat willast lõuaga. Wähemal ajal kawatseb M. Eilm willaweski süsteemide täiendada falksuhundiga, milleks töötarwitajate poolt tihti soowi awalbatud.

Westi juures on korraldatud westiliste hobustele ühine katuscalune ja fangemal-tulijatele soojad tallid ning korraoostajale ootetuba.

Westi hea süsteemide, kannaegie prak-tikaga mõlder, westis walitaw puhtus ja peamiselt priimatõõ, mis wõitnud westile lenise üldise hinnangu, aarantereiwad ette-wõttel püüwa edu ka järgmisel aastatim-neil. Seda enam, et westi omanik oma tööstuse süsteemide järjekindlalt kõigi uuema tehnika nõuete kohaselt täiendab ja uuendab, arwistades sealjuures klientide mitmetilg-feid huwifid.

Pildil peoasunik-omanik M. Eilm.

Wastu tulles Ambla feltkonnale, wõi-maldas M. Eilm Ambla alewitu kile eklek-riwalgustise süsteemide, andes selleks oma tööstusest wõimalikult taqasitõidliku hinnaga. Wastutulekut, nõu ja abi, jeda on M. Eilmal alati jatkunud kõigile koh-likete ühtajulikele üritustele, kiil aineline toetuse kui ka tegeliku tööga. Wuide on ta praegu Ambla ühiswanga juhatuses efinese, Ambla lulet. ühingu efinese, fiktalutuse „Ambla ko-dunduskokkool“ nõutogu ühe ine.

Skautjuhtide kool tegutsema.

Järva skautide malewa juhtidekogu pidas koosoleku.

Kõrve metsatööstuse, 28. sept. toimus Järva skautide malewa kodus malewa „Juhtidekogu“ koos-olek. Koosolekule olid ilmunud malewa juur-ajuste juhid ja koanemad. Kuna koosolek oli talwioje tegeuwajaja efinene juhtide nõuupidami-ne, siis oli arutusele ja nõuei wastu rida täht-said etuseid. Kii moodustati skautteadmete tafe-

Tännafilmas tuleb näitus ja lõikuspüha aktus.

Tännafilma maanoorte ring korraldab eelolewal pühapäewal, 2. okt. Tännafilma algkooli ruumes ringi liikmete tööde näi-tuse ja lõikuspüha aktuse. Näitus algus on kl. 12 päewal, aktus algab kell 3 p. l. Aktusel peab lõikuspüha jumalateenistuse Türi koguduse õpetaja P. Nõmmik, kuna aktusejõne peab Türi põllumeeste komendi maatumunduskonsulent M. Mullaamaa. Aktusel ehitatakse ringi liikmetelt deklamati-wiione.

Määrati rida õpetajaid.

Saridusministeeriumi kooliofakonna poolt on määratud Waha algkooli õp. E. t-ks Eili Rosenkranch, Kõrve õp. E. t-ks Linda Toom-soo, Türi alg. õpetaja E. t-ks Eila-Pauline Lipp, Selli algkooli õp. E. t-ks Leida Nõu-saar, Tamisalu alg. õp. E. t-ks Eili Nõmets, Järwajõe alg. õp. E. t-ks Amlie Wilk. Selli algkoolist on wabastatud omal palwel Riira Pental.

me töimiseks ja kontrollimiseks eriline komis-jon, koosnevas w-ism. E. Jaarik, M. E. Epner ja M. E. Purje, mille ülesandeks oleks ma-lata efinante sooritamine ja õpetajate järe-rele. Malewa mees sekretäriks waliti M. E. Epner. Edasi õrnustati tööd alata moodunud aastate eeskujul ka skautjuhtide kooliga, mis valmistaks erie ja warrisatks warramate teab-mistega tulewaj skautjuhte. Wõrreiks palu-tatke ka wäljaspool malewat kohalike feltkon-nategelasi ja skautjuhte wäljaspool. Juhtidele wastawa kirjanduse täiteaadawamaks tegemi-seks muueteratse malewa raamatukokku 151 Eestis ilmunud skautlik kirjandus. Raamatu-kojuhoidjaks waliti M. Nõu-saar. Malewa al-bum.ajakirja wäljandumise õrnustati jätkata. Ajakiri valmistatakse ühes efsemplaris ja iga järgneva numbril korraldab eri riidim.

Malewa järjekordne omawaheline lõffeõhlu õrnustati pidada 2. okt.

Lahendus.

Ammu, mõis-olla Maailmasõja waherahu sõlmimise teatest loadid, pole Euroopa võtnud vastu ühtki sõnumit nii suure meeleliigutusega, nagu leda, mis faabus eile hilisõöl Münchenist ja rääkis rahuliku lahenduse saavutamistest kaheteistkümnendal tunnil.

Siimesel filmipilgul ununesid need ohvrid, mida Euroopa rahu päästmiseks peab kandma üks wendadest riikide peres, ununesid wiisid, millede waral püüti läbi suruda küsimuse lahendamist, ununesid ka need painajalikud päewad, millal Euroopa poliitiline õhkkond on täis püstirohu lõhna. Sää püüma ainult üks mõte: kohutaw weewalamine on fiiski ära hoitud.

Uja nappus dikteeris kiruse, millega toimusid kokkulepe Münchenis. Reff-nädalal idee ja telefonilõned, neljapäewa hommikupausel nelja juurriigi walitjusjuhude täheleand Müncheni, siis lühike koosolek protokollide kindlaksmääramiseks, edasi kaks nõupidamist wahapealse tehakirjutusega, ning juba mõisidki walitjusjuhud ajuda koduteele, protokollid allakirjutatud kokkulepe.

Waatlejona jälgis juba kiiret toimingut riigi esindaja, kelle saatuse üle õhust langetati. Ta sai õhuse kätte alles lõppkujul, ning tema ülesandeks oli juba ainult edasi toimetada oma walitjusele. Ka wiimasele oli jätud aega ainult 24 tundi, sest juba laupäewa hommikul tahetakse lasta käima kokkuleppe masinamar.

Müncheni kokkulepe tehti ja kirjutati alla Tšehhoslowakkia, kes weel mõned tunnid enne konverentsi esitas wisi järeleandmist ning mõõndusi. Suurriigid nõuawad nüüd Pragaist fiiski weel enam kui Praga wiimisel hetkel pakkus. Kas täidab Praga selle nõudmise?

Paar päewa tagasi ütles Chamberlain, et ta on nõus Sakamaale andma Englise garantii, et Praga täidab Englise-Prantsuse kawas ette nähtud mõõndused. Kiwigi Müncheni kokkulepe läheb sellest kawast laugemale, fiiski on arwata, et Englismaa

ja Prantsusmaa ei jäta awaldamata surwet Praga, et see suurriikide kokkuleppe reqliseeriks. Praga wastupanu tunduks niisuguses olukorras meeleheitliku ning wäljawaadeteta kammuna. Seepärast on arwata, et Praga alistub. Sedapuhku lõplikult.

Niisugusel korral maršivad homme hommikul esimesed Saksa wäeosad üle Tšehhoslowakkia piiri, et alustada maalaade okupeerimist, milledeks judeedi-fak-lased on enamuses.

Sudeedimaata ning jellel maal leiduwate warandusteta jätud Tšehhoslowakkiale aga on tehtud lijakohustuseks lahendada asjad ka oma Ungari ning Poola wähemusrahmustega. Et jaa Praga ise sellega hakkama, jatkub Müncheni konverents kolme kuu pärast ning langetab jälle oma otjuse. Weel enne Poola ja Ungari wähemusrahmuste küsimuse lahendamist mõtab Englismaa koos Prantsusmaaga endale kohustuse, mille jarnast ta senini wõimalikult kõrwale on hoidnud: ta tagab amputeeritud Tšehhoslowakkia piire. Samuti lubawad Saksa ja Skaalta tagada Tšehhoslowakkia puutumatus, kuid alles pärast teiste wähemusrahmuste küsimuse lõpliku lahendamist. Uuest Tšehhoslowakkiaist faaks niisugusel korral teine Belgia wõi Šweits.

Et Münchenis juba fikseeriti nelja suurriigi teise wõimaliku konverentsi tähtpäew, siis nähtawasti ei taheta kord sõlmitud niitidel lasta katkeda. Pole wõimatu, et jama teed katjutakse käia ka teiste liiklollate mõjutamisel. Münchenis olewatki juba langenud sõnu ka Hispaania probleemi kohta.

Siiski oleks warajane teha järeldusi, millise kuu edaspidi mõtab Euroopa nelja suurriigi Münchenis algatatud koostöö. Etialgu on läbi raiutud ainult kõige awwusema ning õhwaratwama küsimuse sõlm.

—i.

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE HINNAD

Loomade ja liha hinnad

Põllutöökoja alalise elusloomade- ja lihaturul

reedel, 30. septembril.

Põllutöökoja alalise elusloomade- ja lihaturul, weiste pakkumine suur, mis tingitud wiimastel päewadel olnud suuremateki laadest, kust ülesõitjad on loomi suuremal hulgal Tallinna loomaturule toonud. Suurema pakkumise tõttu on hinnad weelgi nõrgenenud. Nii maksid:

Pullid, suuremad 57—58 senti piires ja wäiksemad 55—57 senti piires tapakaalu kilo. Eluskaalu alusel 25—29 senti piires kilo.

Lehmad: nuumatud 68—68 senti, rammusad 57—63 senti, kestmised 50—56 senti ja lahjad 45—50 senti piires tapakaalu kilo. Kestmised 23 senti piires kilo.

Wastikate pakkumine wäike. Nõudmine hea. Tapetud wastikad ühes nahaga maksid 55—78 senti piires kilo. Eluskaalu järele 31—53 senti kilo.

Rammaste pakkumine üle kestmise. Nõudmine kestmise. Tendents piisib. Tapetud lambad ilma nahata maksid 40—50 senti kilo.

Elusloomade noteering jäi ka käesolewal nädalal piisima, f. o. maksid 75—80 senti kiloti. Eluskaalu järgi wastuwõtmise punktis 27—30 senti kilo.

Sigade pakkumine kestmise. Nõudmine samuti kestmise. Tapetud sead ühes peajalgadega maksid 75—82 senti kilo.

Turul rohkesti kartuleid ja lillkapsaid.

Reedene Tallinna turul.

Turul waga rohkesti rahwast, kait maameestele määratud kohad on wankreid täis, palju talupidajaid on turul kartulikoormatega. Wäimel on koormaks ka kapsaid, kaale, porgandeid. Talupidajad müüwad neid ainult palju odawamalt kui alatiwad ajasaaduste müüjad.

Müüjast on eriti rohkesti weel lillkapsaid, suured ilusad pead maksawad 25 senti. Maainimestel on müügil weel rohkesti seeni. Seente hind rohke pakkumise tõttu on odanenud.

Ka turke on weel saada, sajawiihi 60—300 senti sada, ürtwiihi kuni 25 senti tükk.

Rihaturul on endiselt rohkesti sead ja lambaliha, weises ja wastikalha wõrdlemisi wähe.

Marjaturul on aiamarjad juba lõpule jõudnud, wähele määratud müügil punasteid sõstraid, 40 senti kilo. Rohkesti on jõhwitaid, 18—20 senti kilo.

Wõõrmaide hulk hakkab wähenema, kuid kreeke on rohkesti. Sunahinnad endiselt, ainult paremate sortide hind näitab tõusu.

Rihaturul müügil: Sealaha 90—120 f., seapead-jalad 50—65 f., soolatud sealaha 90—110 f., sulatatud searaw 135—150 f., juustufiit 175—240 senti kilo, wesseliha 50—90 f., wastikalha 60—120 f., lambaliha 45—80 senti kilo.

Tapetud linnud: Kanad 80—175 senti ff., kanapõjad 40—100 f. ff., metsparbid 100—120 f. tükk, tedred 200—300 f. tükk, püüd 60—70 senti tükk.

Ranarannad 8—11 senti paar. Põllutöökoja: Püütud 155—165 senti, meiereiwõid 175—180 f., kohupiim 30—35 senti, hapukoer 100—110 f., juustud 75—170 senti kilo.

Wesi 165—180 senti kilo. Terawiljasaadused: Ruffileid 20—22 senti, peenleib 34—35 f., seip 35—40 f., fat 38—65 senti, niipüürijahu 36—43 f., seipufiit 30—33 f., manna 45—48 f., odrajahu 30 f., tangud 30—32 f., kruudid 35—38 f., kaeratangud 45 senti 48 f., linnud 30—32 f., tatratangud 50 senti 60 senti kilo.

11 Soome saarlaste laewa Mahus.

Õel wastu neljapäewa jõudis Mahu sadamasse liialt warem sadamasse saabunud 10-le laewale weel üks ittarisaarlaste laew, millega Mahu sadamasse saaremeeste pühale jõitis E. Tiitarfaarelt mitu saarlaste perekonda. Saarlasted ei saa laewadelt enne lahuda, kui toll on nende soolaliku tagawarad läbi waadanud. Mahus pole aga tollipunkti, mille pärast loomlastele wastutuleku mottes sinna jõidab tollametnik Sundast. Neljapäewa õhupoolikuts odadi tollametnikku kohale, mille järele lohe wõidi

laskid kofku meoauto A—671 ja taksoauto A—90. Siimesel juhtis Kuu tän. 10—4 elaw Richard Timusk ja teist Narwa mnt. 8—6 elaw Heinrich Rütt. Kofkupõrkel kumbki jõidud suuremat kannatada ei kaanud, kuid wigastada sai taksoautol jõitja, Kuu tän. 5—a—8 elaw Georg Uusi. Kofkupõrkel ta pahati wastu auto uft, millest tekkisid põrutused. Uusi toimetati sama autoga Narwa maantee erahoiuasse, kuhu ta jäi rawimisele. Juurdust kelles õnnetuses asus toimetama kriminaalpolitsei. Seni pole kindlaks tehtud, millise jõiduki juht oli kofkupõrkes jõüdi.

algust teha kauba läbiwaatamisega ja selle järele ka maale laiali minna.

Runa saarte ümbruses ka praegu on wõrdlemisi hea kalaajaks, fiis arwatamasti oia kaluritest jääb tänawusest rannapühast eemale.

Karu kimbutas Kiviõli seenelisi.

Neljapäewal oli Kiviõli naifi lõnnud koos Sonda metsa seenete. Jõudes tihnikusse, laskisid naifid ootamatult wastamisi suure karuga. Kähehale maa ja naiste hirmus kisa tõttu wihastis nähtawasti wana metskõpp ja kurtid urilised oli walmsis naistele kallale tungima. Naifid laskisid paanikasse ja jurnahirmus kiskendes jõosti metsa laiali, wistates maha seenetõrwid ja õlertõbed. Peatumata jäädi alles fiis, kui hing pikast kofkust kippus kinni jääma.

Loodetav ilm

Laupäewal, 1. oktoobril.

Kergeid muutliku sihtiga tuuli. Õfel ja hommikul udu. Päewal kerge pilwitus. Kiw ja sombane. Temperatur endine.

Muudatusi ringhäälingu saatekawas.

Tuleval nädalal algab talvine saade.

Kiwi ringhääling läheb tulewal nädalal üle talwile saatekawale. See jarnaneb üldsoontes mõõdnud talwile saatekawale. Saated algawad nüüd pärastlõunati tund aega warem, kell 16.50, ja mitmesugused kindla-tellaajalised saated, nagu päewauudised, loengud põllumeestele ja perenaistele, terwishoidlikud loengud jne. wiakse jälle warasematele kellaaegadele. Saated lastele on selle wastu piisut hiljem, kell 18.10, mis on õfutumud sobimawaks. Saatekawa pikeneb jälle ka pühapäewal, — festes nüüd kella 15.00-ni.

Uute saadetena tulewad saatekawasile jälle keeletunnid, mis on mõõdnud talwistel päewadel ja kellaegadel, wälja arwatud eeski keel, mis nüüd on reedeti. Sel nädalal algawad ka kooliraadio-saated, mis senise ilhe korra asemel on nüüd kaks korda nädalas. Pühapäewal päewal tuleb kaks uut saadet — senise reisirjaldeste-karja asemel memuaaride-kari ja mõtlikuse-heti mitmesuguste eluliste küsimuste üle.

Uudisena saatekawas on weel märkida, et edaspidi niisuguseid saateid, mis huwitawad ainult teatawat oia kuulajasti, nagu keeletunnid ja saated põllumeestele, lewitakolle üksnes Tõri koatja kaudu, kuma Tallinn ja Tartu ajal annawad muusikat, nõnda et kuulajatel nende huwide kohalt on walida kaks saadet.

Maagu ringhäälingu tulewa nädala saatekawasist näha, algab hooaeg rea huwitawate erakordsete saadetega. Rohe pühapäewa õhtul on Aino Kallase 60 a. sünnipäewa saade, mis selle juubeli juuisele ajale langemise tõttu hiljemaks jäeti. Esmaspäewa õhtul wõime mikrofonil ees kuulda kummekonda meie nimekamal kirjaniku, kes jutustawad muljeid oma ringreisist Põhja-Eestis. Reedel kannab ringhääling üle „Estonia“ esimese sümfoniafonisferdi ning laupäewal on reportaaž meie sõjawäe jügismanõwriit, milles kohapealt kirjeldatakse manõwriit üldist käiku ja ühtiluid huwitawamaid momente.

Kaks autoõnnetust Tallinnas.

„Seewaldi“ ees jooksis buss vastu seinale. — Koidu tänaval pörkasid kokku veo- ja taksoauto. — Kaks inimest haiglasse.

Willekilla bussiliini lõppeatusel, „Seewaldi“ haigla warawas, juhtus neljapäewa õhtul kell 8 paiku õnnetus „Mootori“ busi nr. A—79-ga. Arwatamasti rooliriffe tõttu kaotas busi juht malina üle pöörangul juhtimise wõime ja see tormas wastu seinale. Wõrge oli nii tugev, et busis istujadki löi waldisid mnt. 52 elaw Anette Cerolaid meelekohaga wastu ees olewa pingi seljatuge, millest tekkis pähe 10—12 m. pikkune haaw. Cerolaid

toimetati autol linna Keskhaiglasse, kust ta pärast arstiabi andmist lasti kodutele rawimisele. Cerolaidi seisuford ei ole eriti raske.

Kofkupõrkel sai wigastada ka bus, millel löödi mõlki pleff-tere. Mootor jäi terweks ja jõidud läks omal jõul garaaži parandamisele.

Teine liiklemisõnnetus juhtus neljapäewal kella 11 ajal päewal Koidu ja Suur-Ameerika tänawate nurgal, kus põr-

Juur ja aiawili: Kartulid 55—65 senti 20-liitiline mõõt, 5—6 senti kilo, peafapas 6—10 f., hapufapas 25 f., kaalikad 8—12 f., peedid 10—12 f., keedetud peedid 25 f., porgandid 8—12 f., kõrwits 12—15 f., sibulad 25 senti 30 f., turgioad 50—60 f., salat 85—40 f., winat 20—25 f., rabarber 15 f., tomatid 20—35 f., muusjuurikas 25 senti kilo, rebised 5—8 senti kimp, kurgid 20—35 f. kümme, 3—25 f. tükk, wäikesed salatikurgid 50—80 senti kilo, lillkapsas 5—25 senti kilo.

Wärsked kalad: Turfad 13—15 f., kammeljad (lestad) 25 f., ahwenad 25—40 senti, haugid 40—50 f., latifad 35—70 f., kohad 70—100 f., fiid 60—100 senti, jõerõid 160—200 f., angerjad 130—200 f., lõhed 270—350 senti kg. Soolatud fiig 90—100 f., fiid 80 f., räimed 25 senti, heeringad 40—100 senti kilo.

Suulisetatud kalad: Räimed 7—12 f. kümme, fiidud 20—25 senti paar, ahwenad 80—100 f., latifad 100—110 f., haugid 100 f., kammeljad (lestad) 80—90 f., wimmad 125 f., fiid 150—250 f., angerjad 200—400 f., lõhed 700—1200 senti kilo.

Punwit ja marjad: Sunad 20—30 f., pirnid 35—100 f., ploomid 45—120 f., kreegid 25 senti 30 senti kilo, pohlad 35 f., jõhwitad 18—20 f., kodumaised wiinamarjad 250—350 senti kilo, sõidurid 7—10 senti tükk.

Seened: Wärsked purawikud 50—75 f., mitmesugused soolatud seened 40—75 f., soolatud riitid 100—120 senti kilo.

Tartu turu.

Wijaturul maksid rufis terades 240—250 f. 16 kg., ruffijahu 8—8.25 kr. 50 kg., ruffi. püüd 24—25 f. kg., niisu terades 20—22 f., niisupüüd 30—45 f., oder 16—17 f., odratajahu 27—30 fat., loomajahu 12—13 f., odratangud 27—32 f., kruudid 30—34 f., herbed 25—40 f., aad 25—35 f. kg., ja faer 3.35—3.70 kr.

Rihaturul sealaha seawiihi 68—80 f., kilamiifi 70—110 f., peff 110—120 f., sulatatud searaw 110—125 f., sulatatud searaw 140—150 f., loomaliha loomawiihi 85—50 f., kilo-wiit 40—65 f., wastikalha loomawiihi 50—65 f., wastikalha kilowiihi 55—75 f., lambaliha loomawiihi 43—55 f., kilowiihi 45—70 f. kilo. Tapetud kanad 100—175 f., elustanud 100—200 f. tükk.

Wijaturul munapaar 11—18 f., taluõõd 65—88 f., meiereiwõid 70—75 f., 400 gr. ja lauawõid 1.85—2 kr. kilo, kohupiim 25—40 f. kilo. Piim, 1. walit 12—13 f., piim, 2. walit 10 f., piim pubelites 15—16 f., liiter.

Kommid 8—25 f. kg., rebised 5—7 f. kimp. Tõulad 20—30 f. matt, kaalikad 4—10 f. tükk, porgandid 7—8 f. kimp, sunad 15—50 f. matt, pirnid 5—20 f. tükk, ploomid 40—95 f., pohlad 16—20 f., huremarjad 9—10 f. ja kreegid 25—30 f. liiter.

Rupaturul seened 45—65 f. liiter. Walged kartulid 1.60—1.75 fr., wäike-punajad 2.25 senti 2.30 kr. waff.

Ahwenad 15—35 f., hawid 30—45 f., sulatatud 60—80 f., latifad 20—45 f., pärjed 18—18 f., fiid 60—90 f., luitud 25—30 f., wärsked räimed 25 f. ja fiidad 10—13 f. kg.

Pärnu turu.

Wiimastel päewadel on Pärnu turul piisibud kaupade hinnad järgmiselt: juulisetatud fiit kr. 1.40—1.50, sealaha kr. 0.76—0.78, seapeff kr. 1.10—1.20, wastikalha kr. 0.60—0.70, loomaliha kr. 0.50—0.65, sulatatud searaw kr. 1.35—1.50, lambaliha kr. 0.50—0.60, loomaliha kr. 0.70—0.80 kg, 10 kg ruffiteri kr. 1.50 kuni 1.70, niisu 10 kg terades kr. 2—2.30, niisu, jahu kr. 2.60—2.80 10 kg, odra 10 kg kr. 1.50 kuni 1.70, ruffileid kr. 0.19—0.23 kg, peenleib kr. 0.32—0.34, seip kr. 0.32—0.34 kg, naelafai kr. 0.50—0.65 kg, 1. liigi rööfipiima liiter kr. 0.12, 2. liigi rööfipiima liiter kr. 0.11, koor kr. 1.10 liiter, kohupiima liiter kr. 0.30, meiereiwõid kr. 1.80—1.85 kg, püütud kr. 1.55—1.65 kg, 100 kg pohku kr. 3.50—4.—, 100 kg põlluõnnu kr. 4.— kuni 5.—. Gaugid kr. 0.40 kuni 0.50, kohad kr. 0.70—0.80, ahwenad kr. 0.80—0.85 kg. Elustanud kr. 0.80—1.20 tükk.

Wijaturul maksid rufis terades 240—250 f. 16 kg., ruffijahu 8—8.25 kr. 50 kg., ruffi. püüd 24—25 f. kg., niisu terades 20—22 f., niisupüüd 30—45 f., oder 16—17 f., odratajahu 27—30 fat., loomajahu 12—13 f., odratangud 27—32 f., kruudid 30—34 f., herbed 25—40 f., aad 25—35 f. kg., ja faer 3.35—3.70 kr.

Rupaturul seened 45—65 f. liiter. Walged kartulid 1.60—1.75 fr., wäike-punajad 2.25 senti 2.30 kr. waff.

Ahwenad 15—35 f., hawid 30—45 f., sulatatud 60—80 f., latifad 20—45 f., pärjed 18—18 f., fiid 60—90 f., luitud 25—30 f., wärsked räimed 25 f. ja fiidad 10—13 f. kg.

Pärnu turu.

Wiimastel päewadel on Pärnu turul piisibud kaupade hinnad järgmiselt: juulisetatud fiit kr. 1.40—1.50, sealaha kr. 0.76—0.78, seapeff kr. 1.10—1.20, wastikalha kr. 0.60—0.70, loomaliha kr. 0.50—0.65, sulatatud searaw kr. 1.35—1.50, lambaliha kr. 0.50—0.60, loomaliha kr. 0.70—0.80 kg, 10 kg ruffiteri kr. 1.50 kuni 1.70, niisu 10 kg terades kr. 2—2.30, niisu, jahu kr. 2.60—2.80 10 kg, odra 10 kg kr. 1.50 kuni 1.70, ruffileid kr. 0.19—0.23 kg, peenleib kr. 0.32—0.34, seip kr. 0.32—0.34 kg, naelafai kr. 0.50—0.65 kg, 1. liigi rööfipiima liiter kr. 0.12, 2. liigi rööfipiima liiter kr. 0.11, koor kr. 1.10 liiter, kohupiima liiter kr. 0.30, meiereiwõid kr. 1.80—1.85 kg, püütud kr. 1.55—1.65 kg, 100 kg pohku kr. 3.50—4.—, 100 kg põlluõnnu kr. 4.— kuni 5.—. Gaugid kr. 0.40 kuni 0.50, kohad kr. 0.70—0.80, ahwenad kr. 0.80—0.85 kg. Elustanud kr. 0.80—1.20 tükk.

Wijaturul maksid rufis terades 240—250 f. 16 kg., ruffijahu 8—8.25 kr. 50 kg., ruffi. püüd 24—25 f. kg., niisu terades 20—22 f., niisupüüd 30—45 f., oder 16—17 f., odratajahu 27—30 fat., loomajahu 12—13 f., odratangud 27—32 f., kruudid 30—34 f., herbed 25—40 f., aad 25—35 f. kg., ja faer 3.35—3.70 kr.

Rupaturul seened 45—65 f. liiter. Walged kartulid 1.60—1.75 fr., wäike-punajad 2.25 senti 2.30 kr. waff.

Ahwenad 15—35 f., hawid 30—45 f., sulatatud 60—80 f., latifad 20—45 f., pärjed 18—18 f., fiid 60—90 f., luitud 25—30 f., wärsked räimed 25 f. ja fiidad 10—13 f. kg.

Wijaturul maksid rufis terades 240—250 f. 16 kg., ruffijahu 8—8.25 kr. 50 kg., ruffi. püüd 24—25 f. kg., niisu terades 20—22 f., niisupüüd 30—45 f., oder 16—17 f., odratajahu 27—30 fat., loomajahu 12—13 f., odratangud 27—32 f., kruudid 30—34 f., herbed 25—40 f., aad 25—35 f. kg., ja faer 3.35—3.70 kr.

Rupaturul seened 45—65 f. liiter. Walged kartulid 1.60—1.75 fr., wäike-punajad 2.25 senti 2.30 kr. waff.

Euroopa rahu kindlustati.

Münchenis saavutati kokkulepe Tshehoslovakkia küsimuses.

ETA. London, 29. septembril.

(Reuter.) Peaminister Chamberlain teatas alamkojas, et Hitler on nõustunud mobilisatsiooni 24 tunni võrra edasi lükkama. Uhtlasi Chamberlain teatas, et Hitler on kutsunud teda homseks Müncheni, ja et sinna on kutsutud ka Mussolini ja Prantsuse peaminister Daladier. Kõik on kutse vastu võtnud. See kutse Hitlerilt on järgnenud Chamberlaini uuele üleskutsele, mis ta oli saatnud Hitlerile, teatades temale, et ta sooviks uut kohtamist temaga. Uhtlasi Chamberlain oli pöördunud üleskutsega Mussolini poole. Pärast Chamberlaini läkituse saamist Mussolini oli pöördunud Hitleri poole palvega aktsiooni edasi lükata.

Chamberlain lisas: „Mina arvan, et ei ole ühtki alamkoja liiget, kellel ei hüppaks süda, kuuldes, et kriis on uuesti edasi lükatud. Mina loodan, et alamkoda laseb mind nüüd minna. Mina lähen, et näha, mida ma suudan teha selle viimse pingutusega.”

Kõik koalitsioonid tõusid püsti ja avaldasid peaministrile tormiliselt kiitust.

ETA. Rooma, 29. septembril.

(Savas.) Mussolini lahtus Roomast eile kell 18, et sõita Müncheni. Tema saadavad sel reisil välisminister krahv Ciano ja välisasjade alamriigisekretär Sebastiani. Tõhutu rahvahulk wafali ees korraldas ducele waimustatud auawalduse.

ETA. London, 29. septembril.

(Reuter.) Peaminister Chamberlain lahtus Londonist täna hommikul kell 7.30, et lennata Müncheni.

ETA. Pariis, 28. septembril.

(Savas.) Ametlikult teatatakse, et peaminister Daladier sõidab täna hommikul Müncheni, kus tal on kohtamine Hitleri, Chamberlaini ja Mussoliniga.

ETA. München, 29. septembril.

Lõplikud korraldused tänaõhtu riigimeeste kohtamiseks ei ole siin veel tehtud. Ei ole võimalik, et läbirääkimised algavad juba kell 11 (Kesk-Euroopa aeg.), kui kõik neli riigimeest jaks ajaks on kohale saabunud.

ETA. Pariis, 29. septembril.

(Reuter.) Peaminister Daladier lahtus Pariisist täna hommikul kell 8.30, et lennata Müncheni.

München, 30. septembril.

(Reuter.) Nelja riigimehe läbirääkimised lõppesid kell 1.30 (Kesk-Euroopa aeg). Kokkuleppele kirjutati alla.

Mehed, kes otsustasid Tshehoslovakkia saatuse.

Vasakult: Saksa riigipea Hitler, Prantsuse peaminister Daladier, Itaalia juht Mussolini, Briti peaminister Chamberlain.

ETA. München, 30. septembril.

(DNB.) Kokkulepe Sudeebimaa loovutamise kohta, millele täna õpsi Münchenis alla kirjutati, sisaldab järgmisi punkte: 1) Sudeebimaa ewakueerimine tšehhi poole algab 1. oktoobril ja viiakse lõpule 10. oktoobriks. 2) Tšehhoslovakkia valitus kannab vastutust selle eest, et ewakueerimine toimub ilma igasuguste seabelbiste hävitamiseta ja rikkumiseta. 3) Ewakueerimise modaliteetid määratakse ükssikasjalikult kindlaks rahvusvahelise komisjoni poolt, mis koosneb Saksamaa, Suur-Britannia, Prantsusmaa, Itaalia ja Tšehhoslovakkia esindajast. 4) Enamikus saksastega ajustatud territooriumi okupeerimine Saksia vägede poolt algab 1. oktoobril ja teostub neljas järgus wastawalt juurelihtatud kaardile: esimene tsoon okupeeritakse 1. ja 2. oktoobril, teine tsoon 2. ja 3. oktoobril, kolmas tsoon 3., 4. ja 5. oktoobril, neljas tsoon 6. ja 7. oktoobril. Okupeeritawa territooriumi ülejäänud osa määratakse kohe kindlaks ülalmainitud rahvusvahelise komisjoni poolt ja okupeeritakse 10. oktoobriks. 5) Punkt 3 all mainitud rahvusvaheline komisjon määrab kindlaks maakonnad, kus peab toimuma rahwahäätetus. Need maakonnad okupeeritakse kuni rahwahäätuse lõpuleviimiseni rahvusvaheliste wäeafade poolt. Sama komisjon määrab kindlaks ka rahwahäätuse modaliteetid, wõttes aluseks Saari-maa rahwahäätuse korra. See komisjon peab kindlaks määrama ka päewa, millal rahwahäätetus peab toimuma. Rahwahäätetus peab olema läbi wiidud hiljemalt nowembri lõpuks. 6) Viirid määratakse lõplikult kindlaks rahvusvahelise komisjoni poolt. See komisjon võib neljale suurriigile — Saksamaale, Suur-Britanniale, Prantsusmaale ja Itaaliale — erandlikel juhtudel soovitada ka wäikesi kõrwal-saldumisi etnograafilisest joonest. 7) On ette nähtud opteerimisõigus loomutatud maakondadesse üleminekus ja neist lahkumiseks. Opteerimine peab sündima kuue kuu jooksul, arwates selle kokkuleppe sõlmimise päewast. Opteerimise ükssikasjalik määratakse kindlaks Saksia-Tšehhi segakomisjoni poolt. 8) Nelja nädala jooksul, arwates selle kokkuleppe sõlmimise päewast, kõik sudeebi-saksastad, kes seda soowitawad, wabastatakse Tšehhoslovakkia sõjawäe- ja politseiteenistusest. Sama aja jooksul wabastatakse wangist ka kõik sudeekslased, kes on wangi mõistetud poliitiliste süütegude pärast.

Reedel, 30. septembril 1938. Lk. 3.

ETA. München, 30. septembril.

(DNB.) Nelja riigi kokkuleppele on juure lihtatud veel järgmised lisadeklaratsioonid: 1) Nelja suurriigi walituse juhid deklareeriwad, et Tšehhoslovakkias asuwate Poola ja Ungari wähemusrahwuste probleem, niipalju kui see probleem ei ole kolme kuu jooksul asjaomaste walituste wahel kokkuleppe teel lahendatud, tuleb arutusele nelja suurriigi walitusjuhtide uuel nõupidamisel.

2) Suur-Britannia ja Prantsusmaa, ühinedes eelseiswa kokkuleppega, eeldusel, et nad peawad kinni ettepanekust, mis sisaldub Inglise-Prantsuse 19. septembri ettepanekute kuendas kärpes ja mis läib Tšehhoslovakkia uute piiride rahvuswahelise tagamise kohta promosseerimatu kallaletungi korral. Niipea kui on lahendatud Poola ja Ungari wähemusrahwuste küsimus Tšehhoslovakkias, annawad ka Saksamaa ja Itaalia Tšehhoslovakkiale selle tagatise.

3) Neli walitusjuhti on leppinud kokku, et tänaõhtu kokkuleppes ettenähtud komisjon peab koosnema Saksia välisministeeriumi riigisekretärist, Inglise, Prantsuse ja Itaalia suurfaadikutest Berliinis ja Tšehhoslovakkia walituse poolt nimetatawat liikmest.

4) Kõik küsimused, mis tekiwad Sudeedi maakondade üleandmisest, kuuluwad rahvuswahelise komisjoni kompetentsi.

Kõik neli walitust on ükssikult wastutawad selle kokkuleppe täitmise eest.

Saatuslikud nõupidamised.

ETA. München, 30. septembril.

(Reuter.) Neli Euroopa juhtivat riigimeest on Münchenis esimest korda koos. Hitler ja Mussolini saabusid jama rongiga eile hommikul kell 11 (Kesk-Euroopa aeg.). Saksamaa juht oli Itaalia juhile Ruffietini (endisel Austria-Saksia piiril) wastu sõitnud. Prantsuse peaminister Daladier maandus eile kell 11.15 Müncheni aerodroomil. Lemale järgnes Briti peaminister Chamberlain kell 11.51. Mõlemad peaministrid olid terwitamas Saksia välisminister von Ribbentrop, wastatwa maa suurfaadikud ja teised Saksia ametlikud isikud. Aerodroomil oli riwistatud muusikaarbi autokompanii. Daladier maandumisel orkester mängis „God save the King”. Pärast terwitust ja ehtlemist mõlemad peaministrid sõitsid oma wastawatesse hotellidesse: Chamberlain „Regina-Balastri” ja Daladier „Mer-Jahreszeiten”. Suured rahwahulgad, kes palistafid aerodroomi ja tänavaid, terwitafid riigimehi waimustatult.

München on pannud end viduehtesse. Kõikjal lehwitwad lipud.

ETA. München, 30. septembril.

(Reuter.) Nelja riigimehe läbirääkimiste kohaks on Führerhaus, mis on Müncheni uusimaid monumentaalseid ehitusi. Enne nõupidamiste algust oli Führerhausis ühine eine. Saatuslikud nõupidamised algasid kell 12.45. Kõigepealt arutati profseduuriküsi-

musi. Nõupidamistest wõtsid osa ka von Ribbentrop, krahw Ciano ja Prantsuse wälisministeeriumi peasekretär Leger. Nõupidamised on kinnised. Führerhausi ruumikates koridorides tungleb palju diplomaate.

Kell 14.45 katkestati nõupidamine, et võimaldada riigimeestele puhkust.

ETA. München, 30. septembril.

(Reuter.) Nelja riigimehe nõupidamised algasid uuesti kell 16.30. Nüüd alles asuti Tšehhoslovakkia küsimuse kallale. Esimene koosolek oli olnud ainult ettevalmistawat laadi.

Mõlema koosoleku wahelajal Briti delegatsioon einetas oma hotellis. Chamberlain näis olevat kõige paremas meeleolus. Pärast einet Daladier tuli Chamberlaini juure, ja mõlemad sõitsid koos Führerhausi, et wõtata osa pärastlõunast nõupidamisest.

Chamberlain rõõmus.

ETA. München, 30. septembril.

(Reuter.) Eile õhtul, kui nelja suurmehe nõupidamisele tehti wahaeag, Hitler kutus Mussolini, Chamberlaini ja Daladier enda juure õhtusöögile.

Kui Chamberlain oma hotelli tagasi tuli, paistis ta wäsinuna, kuid rõõmsana. Ajakirjanikele ta seletas, et praegusel filmapilgul ta ei wõi veel anda mingisuguseid teateid.

Loorberid Chamberlainile!

Müncheni kokkuleppe vastukajad Londonis.

ETA. London, 30. septembril.

(Reuter.) Müncheni kokkulepet terwitatakse siin üldise fergendustundega ja sügawa tänutundega Chamberlainile, kelle pingutused on lõpuks õlunud edukaks. Ükssikasjalised kommentaarid kokkuleppe kohta puuduwad esialgu, kuna kokkuleppe tekst awaldatakse alles hiljemais lehtedes. „Daily Mail” kirjutab, et kõik terwe mõistusega inimesed wõiwad näha, et Müncheni nõupidamine on elusikelt tähtsaim konverents Maailmasõjast kaadil. Kuna nüüd on õfustatud ja wabatahtlike tagatõmbamine Hispaania wõitlewatelt pooltelt, siis on loota, et Müncheni läbirääkimised ei ole mitte liiki aluseks Tšehhoslovakkia probleemile lahendamisele, waid ka laiemalatuslike küsimuste korraldamisele Euroopas, mida ka kindlasti soowitatakse, kui maailm jälitab rahu. Fergendustunne on loomulik, kirjutab „Daily Herald”, kuid waistab, et tšehhe sunnitakse tegema uusi kontsessioone.

„Daily Express” tähendab, et sõda on wälbitud, sõda, mida keegi ei tahtnud. Kui meil peab olema wõitja, siis walime selleks Chamberlaini. Lemale loorberid!

„News Chronicle” kirjutab, et foga maailm hingab fergemalt, kuuldes, et sõda on wälbitud. Kuiqi see kokkulepe sisaldab tõsiseid puudusi, siiski võib ütelda, et Müncheni kokkulepe on päästnud hulga inimesi elanikke Tšehhoslovakkias sõja toleduifit.

London ootas pinevusega.

ETA. London, 30. septembril.

(Reuter.) Kogu London wotas eile õhtul põnewusega teateid Münchenist. Kuna St. James'i pargis kaewatakse õõ läbi kaewikuid kuna teatawad walituse afutusi Whitehallis kindlustatate liiwatõttidega, tunglewad Downing Streetil juured rahwahulgad, lootes kõige paemat. Kella 21.30 paiku proua Chamberlain lahtus Downing Streetilt nr. 10, et minna Saint Michaeli kirikusse, kus peeti erijumalateenistus palwetamiseks rahu eest.

Õhtul kell 22 paiku ilmusid täna wale lehed teadete, et Münchenis on saawutatud kokkulepe. Et tõkestada rahwahulkade tungi Downing Streetile, sulges politsei läbitõttu Whitehalli otiat. Esimesed kuuldued kokkuleppest tulid Saksia ringkonnist Münchenist, siis tulid farnased teated ka Roomast ja Pariisist. Rende kuulduste mõjul ollakse Londonis peagu weendunud, et kokkulepe on juba saawutatud.

Kokkuleppe tekst viidi lennukiga Prahasse.

ETA. München, 30. septembril.

(Savas.) Kokkuleppe tekst esitatakse Tšehhoslovakkia Berliini saadikule, kes praegu wiibib waatlejana Münchenis. Kuuldu, et Tšehhoslovakkia diplomaat wiib dokumendi reede warahommikul lennukiga Prahasse. On arwata, et Tšehhoslovakkia walitus tuleb kohe kokku, et wälja töötada oma wastust.

Mööbli wärwimine.

Wärwimiseks võib kasutada müügilole-
waid walmis puupesti, kuid need ei ole
küllalt weelindlad ja seetõttu tuleb katta
mööbel weel wärwimisega, piirits- või fl-
luloidlaga. Soovitaw on tarwitada kee-
milisi pesti, mis weelindlad, odawad ja
mida võib ise walmistada. Need koosne-
wad eelpeitsist ja järelpeitsist.

Eelpeits. Ühes liitris wees lahus-
tada 100 gr. tanniini (tehnilist), kui koha-
likust rohukauplusest või apteegist ei ole
saada tehnilist tanniini (arstirohuna tarwita-
tam tanniin on kallis), siis selle asemel võib
tarwitada sama wee hulga ees 20 gr.
pynegallus- või 100 gr. gallus-habet. Sel-
lele segule lisada juurde õige määre mõnda
kleepaerast olewat wärwi, selleks, et katmi-
sel mõni koht wähele ei jääks. Teisel päe-
wal katta järelpeitsiga, milleks kaks rehketti.

Saaremaa maanoored tegutseswad edukalt.

Suuremaks maanoorte ürituseks peale
kauni ja elamuksilise maanoorte juhiwäe
oli Sõrwe põllumeeste konwendi poolt kor-
raldatud Kärla näitusel mitmete tööstus-
tega sellele elanuse andmine. Wõistlused
toimusid näitusel sõdurite ja harimise,
millise wõistluse etewalmistamiseks oli kas-
watatud tarwilist taimestik. Ettehoja saawutas
sellel wõistlusel Saaremaa maanoorterühmit
Altiide Kõnn. Peenarde tegemise wõist-
lusel saawutas ettehoja Hildegard Tool
Paadla maanoorterühmit. Taimede istuta-
mise wõistlusel tuli ettehojale Alwine
Tiitson Paadla maanoorterühmit.

Sobuwerandamiseks wõistlused edukalt tätar-
laped poistega, kuid ettehoja omandas hobu-
werandamise wõistlusel siiski Aleksander Laa-
ler Põdula maanoorterühmit. Põllumajan-
duslikus talitustööpõhjus tuli üldwõitjaks
Mullajala maanoorterühmit. Näituse külasta-
jad kälgid maanoorte wõistlust järele kas-
wama huwiga.

Käsitööstustunud maanoorte ürituseks
võib täie õigusega nimetada Pärnema Põl-
lumeeste konwendi maanoorterühmitide tööstu-
slikust näitust ja lõikuspäeva. Näitusele tegid wälja-
panekuid 10 Pärnema Põllumeeste konwendi
maanoorterühmit 9. Muuhindamistele wõeti
näitusel 53 wäljapanekut, kuna lõikuspäeva

1. **Lumepruun:** 1 liiter peitsi koos-
neb 9/10 l. weest ja 1/10 l. nuuskiiristest
(3-tordne); sellele wõelkile lisada juure
50 gr. kroonkaalit ja 10 gr. wasevitrioli.

2. **Sinakas-hall:** 1 liitri wee koh-
ta 20 gr. rauawitrioli. Siin peab hoidu-
ma nuuskiiristuse lisamisest, wastasel kor-
ral tekib rauarookste.

Enne eelpeitsimist tuleb peitsitaw ese
pühata weega niisutada, selleks, et puul, ni-
jutades weega süüd, kriimustused ja armid
tõusteks üles. Müüd klaaspaberiga file-
daks lihwiides, eel- ja järelpeitsiga kattes
jääb niisugust etewalmistatud pind muutu-
jeta ja filedaks. Kui mööbel pärast peitsi-
mist hästi kuivanud, tuleb ta niisutada kas
mererohu- või hobusejaba jõhwiustiga se-
ni kui täikima hakkab. Kui tahetakse ilusa-
mat läiget saada, tuleb katta kas piirituse-
või flululoidlaga.

Perenaise pühapäew.

Kuulame nii tihti ja palju, mis perenaise
teha on ja kuidas ta peab teostama üht või
teist tööd paremini, odavamini ning kiiremi-
ni. Palju on neid töid. Kõik need ja teised
toiminguid peab perenaine tundma, et olla
tõesti omal kohal ja hoida oma majapidamist
ajakärgusel.

Ent perenaine pole mitte ainult töötaja
— maist, mis võib käia lõputult, alata järg-
mist tööd kohe peale eelmise lõpu ja jatkata
nii lehmalt.

Dise selle wästu: just oma pingutama, wä-
ga mitmekesise töö ittu on kodus töötama
naise wästmis palju suurem kui wäljaspool
kodu töötamisel inimesel. Perenaine peab alati
kogu mõttega olema tööl, kawatsema ning
kaalulema, leidma sobimaid töowäse ise kogu
aeg edasi töötades. See wästab ja kuitab
nii naist lihtselt kui ka tema närwe. Seepä-
rast peab iga naine hoolitsema wõimalikult ka
oma puhkuse eest. Eriti tähtis on, et perioo-
diliselt puhkuse: pühapäewad, õraku ja mõ-
ned minutid päewa kestel oleksid ka perenai-
sele tõekesteks puhkusehetkedeks.

Wäewase puhkuse wõimaldamisel aitab kaa-
ra kindel tööpalaan ning tööde õige jaotus ja
järjestus.

Pühapäewade muretsemiseks peab jälle pe-
renaine ise astuma mõningaid samme: 1) ta
peab juba laupäewal walmistama ette töid, mis
nii et pühapäewal oleks walmis toit wõtta ja
lauale panna. Suwel saab seda hõlpsasti,

just neid wõimalusi, mida pakuvad sel ajal
kodumaa mehed. Nii olid elamaid rajatud
kafekateist jne.

Eriti kaunist ja maistekalt olid korral-
datud Pärnema ja Pärnema maanoorterühmit
wäljapanekud. Kogu maanoorte näitus oli
oma ulatuselt väga mitmekesine. Nii oli
wäljapanekuid eelolewast maanoorte töös-
tustest, nagu kanadest ja heinaseemnete
kaswatamisest.

Maanoored juurwilja harimise wõistlusel.

panekuid korraldab Saaremaa maanoorte
ühendus, Saaremaa metsaühing ja Põdula
maanoorterühmit. Eritiseks wõistluseks nii näi-
tust külastawatele noortele ja wanadele oli
Saaremaa metsanduskonwulendi W. Wõderi
ja Saaremaa aianuduskonwulendi A. Kõo
poolt korraldatud wäljapanek kodusõbruse
kaunistamise ajal. Nimelt oli rajatud Pär-
nema rahwamaja duale wästmata kodusõbruse
kaunistamise plaani kohaselt mõõdukas
1:10 Swastu talu wäljapanek, õn, elanused,
ilu- ja tarbepuu rühmadega. Kodusõbruse
kaunistamise materjaliks oli ära kasutatud

Hobuse werandamise wõistlus on algamas. Sobuwerandamisel wõistlused edukalt poistega tätarlaped.

arbes pühapäewal wõimalikult kilmemaist
toite: hapupiima, kama, marju jne. Tawel
on soowitaw pühapäewal toite osalt wal-
mistada ette laupäewal ja kasutada jälle.

2) laupäewase põhjaliku ruumide puhasta-
mise järele leppida pühapäewal waid häda-
wajalilise puhastuswõõga, millise juures ta-
lendada tööle ka lapset.

3) peaaegu meil kõige olulisemaks on har-
jutada teistagi perekonnaliikmeid sellega, et ka
perenaine pühapäewal puhkab. See on wähest
raskeim osa, kuna meil lapset ja mehed tihti
sellega on harjunud, et ema itka ka pühapäe-
wal aseldab ja nendegi eest tööd ära teeb.
Selle asemel ema peaks nõutama puhkust ene-
sele ja jätma ette tööd teistele wabadele pere-
konnaliikmetele.

Kuidas peaks perenaine meetma oma pu-
hikuse?

Sellele on raske wästata ühe kindla juhi-
tega. Digeim on, kui iga naine ise leiab pa-
rima puhkusewiisi. Iga inimene puhkab eri-
sugulust. Sageli pole puhkuseks muud waja
kui erinewat tööd. Nii on mõnele parimaks
puhkuseks lugemine, õigu see mõni ilufirjan-
duslik teos või midagi muud, mis perenai-
st argipäewast elust nagu kõrgemale tõstab ja
heledamalt heitki ning elamust wõimaldab.
Paljud oleksid õnnelikud, kui nad saaksid ko-
duni weidi wälja minna ja jalutada meesades,
põldude wahel või mujal. See on peale pu-
hikuse ka terwislik, kuna wärske õhk koiwab ja
wärskendab. Mõnel juhul tuntakse suurimat
puhkust juleldudes minewituu ja unistades
weidi.

Peast on, et ka perenaine endale mingisug-
ust puhkust ja waheldust wõimaldada saaks.
Muidu ta itkiwisi, kuna igawest weeremast
tööst, mis on kõige tawamatum selle poolest,
et seda endastmõistetawaks peetakse ega tä-
nalaagi.

Hoogne kodukaunistamine Pärnemaal.

Seitsme kuu jooksul istutati ligemale 39,000
puud ja pöösait ning wärwiti 1000 hoonet.

Kodukaunistamise Pärnu maakomiteel
walmis neil päewil kokkuvõtte kodukaunistu-
slike töödelt maakonnas ajawahemikul 1. ja-
nuarist kuni 15. augustini.

Nagu aruandest nähtub, istutati Pärnu-
maal nimetatud ajawahemikul 2260 majapi-
damises kokku 38,414 mitmekesist ilu- ja wäl-
japanud ning pöösait. Kõige suurem aasta joo-
sul on iga 3 inimele kohta maakonnas juurde
istutatud 2 puud-pöösait.

Mis puutus wärwimiswõistlusesse, siis teos-
tati neid 728 majapidamises, misjugukses
kokku wärwiti üle 1000 hoonet.

„Valge hädaoht“.

Lüdruf noogutas.
„See oli teist wäga kena, mr. Raiefield. Te tegite Garthist endale elu-
ajakas sõbra,“ püüdis lüdruf wõtta kergemat tooni.
Victor naeris. „Soowin, et kõikide sõprust saaks wõtta nii kergesti.
Näitaks teie oma. Wun, see on wäart, et seda wõita.“
Lüdruf langetas pilgu ja punastas kergelt.
„Te olete wäga teraw arwustaja, mr. Raiefield, eks ju?“
„Men seikleja. Üks neist, kellel omapärased, kuigi moraalsele maail-
male wästmõtetamatud waated salawes eetilale. Mind huwitab, mis te
mind ei jalli, mis Ingleton? On see sellepärast, mis ma oma wiimasel
sünnipäewal ütlesin?“
Lüdruf waatas talle otse. „Ma pole kindel, et ma teid ei jalli. Ma pole
teid tunnud weel küllalt kaua, et jõuda selgusele. Mis puutub teie waa-
tisele, siis leian, et igal inimesel on selles suhtes wabadus.“
„Kuid te peate mind kindlasti lolliks, et otsein wõimalust tolliwalwureid
tüsjata!“
„Ma ei pea teid kangelst lolliks, mr. Raiefield!“ Ja kuigi Victor oo-
tas, ei täiendanud ta oma mõistatuslikku wästmust.
Milline kummaline lüdruf, mõtles Victor. Ta wõitis mu malemängus
ja püüab warijata oma waateid salawes suhtes! Lüdruf oli seletamatul põh-
jusel liialt tagasihoidlik. Aga ehk oli ta ühenduses Silvain Mance'tga!
„Mul on kahju, et leiate mu käitumise olewat wõimatu,“ tähendas
lüdruf, nagu lugedes Raiefieldi mõtteid. „Kuid nagu Garth ütles, on
naist aru ainult õrn wästmõte mehe omale.“ Ta huuled tõmbusid
kergelt torru. „Kuid isegi Garth tunnustab, et naine võib omada suure-
mat tundesoojust. Teie leiate mu jalapäraste, kuna mina leian teid olewat —“
Ta ei lõpetanud lauset, kuid lause mõte oli selge. Victoril oli tunne,
nagu oleks sametise mähitud raudne käsi talle annud hoobi. Kogu wesi-
luse tulemusel oli ainult see, et ta enesetunne muutus äärmiselt raba-
laks. Ta oli sunnitud, kuuldes trepil samme.
„Hullo, Raiefield!“ hõikas Garth südamlikult. Ta rõõmustas tõsiselt
Victorit nähes. Wisanud wäna pakke lauale, haaras ta soojalt külalise
käe.
„Saite kaua oodata?“ küsis ta wiisakalt.
„Minult mõni minut.“ Raiefield osutas peaga laua suunas. „Käsitse
siseoste tegemas?“
„Jaa. Muidu oleksite mind leidnud kodunt. Hommikul lähen ma
wäga harwa wälja. Kuidas terwis nüüd on, Gail? Ma ei lootnud find
leida ülewal.“
„Ma tõusingi alles praegu. Nüüd on juba hoopis parem.“ Siis pöör-
dus ta Raiefieldi poole. „Garth on lõpmata kena. Ta kunagi ei torise, kui
palun teda midagi enda heaks teha.“
„Täiuslik or!“ naeris Garth. „Kuidas oleks lonksu õliga, mis te
meile saatite? See oli teist wäga kena, kulla sõber, kuid te poleks pidanud
seda tegema! Ma ei kutsunud teid õhtusöögil selleks, et teist midagi wälja
presidida!“
Victor naeratas Garthi poisilikule siiruse üle. Wõib-olla see omadus
wõluskis lüdrufut, kui Garth talle tõesti meeldis! Need kaks olid täielised

Kuna Raiefield asjatundliku pilguga sammus ümber lennuki, seletas
Mance't talle lennuki ehituse üksikasju.
„Te näete, lennukil on automaat-startija ja wäga tugewad rattapidu-
rid. Samuti on ta warustatud raadioga ja anara ruumiga kaupade
jooks, mis huwitawad meid mõlemaid. Wõib-olla soowite lennukit kohe
proowida?“
„Hüwa. Palju ta wõtab? Sada kahelkümme miili tunnis?“
„Amelikult sada kahelkümme miili tunnis. Kuid sellest ajast alates, mil ta
minu käes, wõib ta saawutada kaheksada kümme miili tunnis.“
Raiefield naeratas. Ta ei lausunud midagi. Nad wõtsid lennuki
wälja ja enne juhuruumi ronimist uuris Raiefield lennukit weel põhjalik-
ult. Minult wäga hooletu piloot oleks talitanud teistiti. Ta näis kõige-
olewat rahul. Istunud juhimele, kinnitas ta enese rihmaga, ja lend
algas.
Järgneva weerandtunni jooksul jäi Mance't mulje, et Raiefield oli
õhus rohkem kodus kui maapinnal. Ta osawa käe all foortas lennuk
mitmeid toredaid sõlmi, sõstis noolena pilwede poole ja lastus kummuli
alla pooleldi wajuades õigesse asendisse. Täiuslik maandumine kroonis ta
wigurlendu, mis Mance't filmi tekitas waimustuse jära.
„Diwiline, kallid sõber!“ hüüdis ta. „Kas lennuk meeldib teile?“
„Räheh forda,“ pomises Victor. „Kuid efsite ta kiruse suhtes. Saa-
wutasin kaheksada kahelkümme miili tunnis ja praegu pole tuult ühse.“
„See teeb teile weelgi kergemaks teel kõrwalelennu ja õigeks ajaks
tolliwälwureid nina alla jõudmise. Sooritate lennu ainult siis, kui tuul
on jarel, või ilmastikuolud halwad. Udu, rabe ja lumelõrts on suure-
pärased wabandused hilinemiseks, eks ole?“
Lennuk lükatki tagasi angaari ja nad sammusid tagasi auto juure. Mance't
ei palunud oma uut palgalist majja, waid sõitis kohe tagasi Londoni.
Teel rahuldus ta Raiefieldi uudishimu salakaua suhtes, millega ta ka-
watses halata äritsema.
„Peamiselt sigarid ja parküümid,“ ütles ta. „Organiseeritud jõugud
hangeldawad uimastuswahendite ja naistega, kuid meie ei lasku nii roo-
jase äri. Kuid koerte meo wästmu poleks mul siiski midagi.“
Ja Mance't seletas, et paljud rikkad maksawad meeleldi sada naelster-
lingit selle eest, kui nende lennukil ei tarwitse kuus kuud waewelda
karanteenis.
Kell oli kaheksa läbi, kui nad saabusid Londoni, sest teel olid nad pea-
tunud, et süüa õhtueinet. Wahepool oli Raiefield saanud teada, et talle
tajutakse wästmalt lendude arwule ja et ta igal järgneval pärasilõunal
peab oma reisist teatama Raiefieldi kindlusele.
„Etalageks katkest lenda mu aqendi juure Brüsseli lennuväljal, kuid
seeford ei too te midagi kaasa,“ ütles Mance't.
Ta lastis Raiefieldi maha High Holbornis ja paari minuti pärast oli
ta auto kadunud lihtluse keeriseks. Raiefield oleks meeleldi tahnud teada
Silvain Mance't Londoni aadressi, sest ta oletas wäga värti, et maja Kol-
fessone'is sisaldas selle kawala äritehe kohta wähe andmeid. Minult ühe
erandiga olid kõik aknad olnud laetud luukibega ja Raiefieldile jäi mulje,
et mõisas polnud ainuski teenijat.

7.000 kr. võit Tallinna.

5000-kr. võit Pärnu, 3000 kr. Toila ja 1000 kr. Tartu. — 500-kr. võidud Tallinna, Tartu, Haapsalu ja Mustveesse.

Seitsmenda klassiloterii ehmese klassi loostimise algas neljapäeva hommikul kell pool 9 Raubandus Lõõsistaja koalis, Tallinnas. Seetõttu loostimine kestas kaks päeva, mille kestel välja võetakse 5000 võitu.

Loostimine algas vähemate võitude väljatulemisega. Weidi enne kella 9 andsid loostitavad välja juba ühe 500-kr. võidu. See langes rohelisele piletile nr. 13.335, milline müüdnud Kaitseliidu Tallinna malewaft. Teise suurema võiduna tuli välja jalle 500-kr. võit, milline langes rohelisele piletile nr.

1840. Võit läks jälle Tallinna, kuna piletit raamat müüdnud „Eeto-Raukka“ ärist. Raubandus suurem võit oli 500 kr. Selle võit on kollane piletil nr. 1178, milline müüdnud Tartus, „Presje“ ajakirjanduse kontoris. Neljanda suurema võiduna andsid loostitavad välja jällegi 500-kr. võidu, milline langes punasele piletile nr. 19561. Võitnud piletit raamat on müüdnud Mustvee postkontorist.

Viies suurem võit oli 1000-kroonine. Selle võit on kollane piletil nr. 50840. Võit on läinud arvatavasti Tartu — vähemalt piletit raamat on müüdnud Tartus, jaama raamatukapi omaniku Krõnströmi poolt.

Mõni minut enne kella 11-t andsid loostitavad välja 3000-kroonise võidu. See langes kollasele piletile nr. 24.945. Võitnud piletit raamat on müüdnud Toila postkontorist. Nagu kuulame, langes võit pooleks, kuna võitnud piletit raamat Toila postkontorist müüdnud poolraamatutena.

Järgnes kaks 500-kr. võitu. Neist üks langes sinisele piletile nr. 41.825, teine punasele piletile nr. 48.785. Esmene neist on müüdnud Haapsalus, Krediitpanga sealsest ofitsidist, teine Kaitseliidu Tartumaa malewaft.

Kella poole 12 paiku andsid loostitavad välja 5.000-kr. suurvõidu. See langes piletit raamat

nr. 15.989 kollasele piletile. Võidupilet on müüdnud Pärnus, Eesti Raam-koja ähitasest.

Järgmine võit oli jälle 500-kroonine, langes punasele piletile nr. 54.469. Müüdnud on see piletil Tallinnas Wene tn. asuvasst Seiturijeni tubakakauplusest.

Pärnu läinud 5.000-kr. võidu kohta kuulame, et selle võitjaks on üks Pärnu kodanik, kelle elukoht Raeküla rajoonis.

Loostimise lõpul tuli välja 7.000-kr. võit, langes sinisele piletile nr. 4125. Pilet on müüdnud Tallinnas Sõjaministeeriumi topos-hüdrograafia osakonna hoiu-laenu kaustast.

Võidud kroonides.					Võidud kroonides.					Võidud kroonides.					Võidud kroonides.					Võidud kroonides.					Võidud kroonides.				
Pil. nr.	Sin.	roh.	koll.	pun.	Pil. nr.	Sin.	roh.	koll.	pun.	Pil. nr.	Sin.	roh.	koll.	pun.	Pil. nr.	Sin.	roh.	koll.	pun.	Pil. nr.	Sin.	roh.	koll.	pun.	Pil. nr.	Sin.	roh.	koll.	pun.
85	5	5	5	5	10472	10	10	10	5	19170	5	10	5	5	28112	10	5	5	10	38087	5	5	5	5	46497	5	5	5	5
209	5	10	5	5	10650	5	5	5	5	19471	5	10	5	10	28144	5	20	5	5	38091	20	10	5	5	46638	5	10	5	10
295	5	5	10	5	10664	5	5	5	5	19484	5	5	10	10	28280	5	5	5	5	38206	5	5	10	5	46702	10	10	5	5
396	5	5	5	5	10698	5	5	5	10	19561	5	5	5	500	28257	5	200	5	5	38345	5	5	5	5	46753	5	5	5	5
444	5	5	10	5	10721	5	20	5	5	19724	10	5	5	5	28410	10	10	5	5	38512	5	5	5	5	46758	5	5	5	5
985	10	5	5	5	11035	5	5	5	5	20028	10	5	10	5	28454	5	5	5	5	38651	5	10	5	10	46775	5	10	10	5
1025	10	5	5	5	11082	5	5	5	10	20118	5	5	5	5	28762	5	5	10	5	38677	5	5	10	5	46899	5	5	5	5
1152	10	5	5	10	11171	5	5	5	5	20162	5	5	5	5	28816	5	10	5	5	38835	5	5	10	5	47439	5	10	10	5
1178	5	5	500	5	11179	10	5	5	20	20382	5	5	5	5	28852	5	5	5	20	38859	10	10	5	5	47578	10	10	5	5
1468	5	5	5	5	11205	10	5	5	5	20605	10	5	10	5	29001	5	5	5	5	38961	10	10	10	5	47586	5	5	10	5
1694	20	5	5	10	11264	5	5	5	5	20620	5	5	5	5	29281	5	5	10	10	39098	10	5	5	5	47686	10	10	10	5
1741	5	5	5	10	11378	10	5	5	5	20707	10	5	5	5	29442	5	5	5	10	39282	5	10	5	10	47700	5	10	10	5
1756	10	5	10	20	11379	5	5	5	5	20709	5	10	10	5	29799	5	5	5	5	39442	5	5	10	10	47775	5	5	5	5
1769	5	5	5	5	11379	10	5	5	5	20712	5	10	5	5	29869	10	5	5	5	39453	5	5	5	5	47908	10	20	5	5
1968	5	5	5	5	11385	5	5	10	10	20918	5	5	10	5	30168	20	5	5	5	39477	10	5	5	5	47939	5	5	5	5
1986	10	5	10	5	12027	20	5	5	5	21058	5	10	5	5	30924	5	10	5	5	39594	20	10	20	5	48028	5	5	5	5
2124	5	5	5	5	12375	10	20	5	5	21108	5	5	5	5	31232	5	5	5	5	39630	10	10	5	5	48032	10	5	5	5
2228	5	5	5	5	12433	5	5	5	5	21195	10	5	20	5	31278	20	5	10	10	39694	5	5	5	5	48051	10	5	5	5
2341	5	5	5	10	12435	100	5	5	5	21171	5	5	5	5	31659	5	5	10	10	39862	10	5	10	5	48086	5	5	5	10
2381	5	5	5	5	12554	5	10	5	10	21205	5	5	10	5	31751	10	5	5	10	39960	5	20	5	5	48154	5	10	5	5
2385	100	5	5	5	12720	5	10	5	5	21210	5	5	5	5	31923	10	5	10	10	40045	5	5	5	5	48207	5	5	5	5
2494	5	20	5	5	12807	10	5	5	10	21306	5	5	5	5	31969	5	5	5	5	40119	5	10	5	5	48259	5	5	5	5
2562	5	10	5	5	12909	200	5	5	10	21315	5	5	5	5	31994	10	5	5	5	40271	5	10	100	5	48334	10	5	5	5
2741	10	5	5	5	12973	5	10	5	5	21324	5	5	5	5	32003	5	20	5	5	40376	10	5	5	5	48501	10	10	5	5
3226	5	5	5	5	13209	5	5	5	5	21404	10	5	5	5	32041	5	5	5	5	40534	5	5	5	5	48612	5	5	5	5
3349	5	5	20	5	13263	5	5	5	5	21748	5	5	5	5	32160	10	5	5	10	40785	5	5	5	5	48785	5	10	5	500
3359	20	5	5	5	13335	5	500	5	10	21763	5	20	5	5	32167	5	5	5	5	40790	5	5	5	5	48830	5	5	5	5
3427	5	10	5	5	13605	5	5	5	5	21955	5	5	10	10	32193	5	5	5	5	40795	5	5	5	5	48859	5	5	5	5
3445	5	5	10	5	13664	5	5	5	5	22115	5	5	5	5	32246	5	5	5	5	40827	10	5	5	5	48921	5	5	5	5
3696	5	5	5	5	13675	5	5	10	5	22238	5	5	5	5	32301	20	5	5	5	40958	5	10	5	5	48923	5	5	10	100
3742	5	5	5	5	13734	10	5	5	10	22324	5	5	10	5	32304	5	5	5	5	41151	5	10	5	5	48993	10	5	10	5
3795	5	5	5	5	13752	10	5	5	10	22507	5	5	5	5	32314	5	5	5	5	41422	5	10	20	10	49056	5	10	5	5
3922	10	5	5	5	13894	5	5	5	5	22530	5	5	10	5	32343	5	5	5	5	41482	5	20	5	5	49161	10	10	5	5
4027	5	5	20	5	13949	5	5	5	5	22535	5	10	20	10	32347	10	5	5	5	41493	5	5	5	5	49215	5	10	5	5
4176	10	5	5	20	13924	20	20	5	5	22675	5	5	5	5	32365	10	10	10	5	41598	10	5	10	10	49355	5	10	5	20
4437	5	5	5	5	13954	5	5	5	5	22772	5	5	10	5	32386	5	5	5	5	41710	5	5	5	5	49379	5	10	5	5
4639	5	5	5	10	14124	5	10	10	10	22825	5	10	5	5	32390	10	5	5	20	41825	500	5	5	5	49470	5	20	5	5
4726	10	5	5	5	14374	5	5	10	10	22912	5	5	10	5	33083	5	5	5	5	41825	500	5	5	5	49536	5	10	10	5
4735	5	5	10	5	14452	5	5	5	10	22988	5	5	10	5	33117	5	10	5	5	41961	5	5	5	5	49568	10	5	5	5
4814	5	5	5	5	14554	10	5	5	10	23174	10	5	5	5	33121	5	10	5	10	42161	10	10	10	5	49676	5	5	5	10
4881	5	20	5	5	14577	100	5	5	5	23285	5	5	5	10	33146	10	5	5	10	42208	10	5	10	5	49802	5	5	5	5
5200	5	5	5	5	14715	5	5	5	10	23306	5	5	10	10	33576	5	5	5	10	42209	10	5	5	5	50077	5	5	5	10
5351	5	5	5	5	14740	5	5	5	20	23540	5	5	10	5	33705	10	5	5	5	42347	5	100	10	5	50118	10	5	5	5
5405	5	5	5	5	14859	10	5	5	5	23667	5	5	5	5	33758	5	5	5	5	42609	20	5	5	5	50131	5	10	5	5
5422	5	5	20	5	14883	5	10	5	10	23694	5	5	5	5	33813	5	10	5	5	42621	5	5	5	5	50397	5	5	5	5
5753	5	5	5	5	15355	5	5	10	5	24004	5	5	5	5	33857	5	5	10	5	42629	10	5	5	5	50403	5	5	10	5
5828	5	5	5	5	15495	5	5	5	5	24028	5	5	5	5	34248	5	5	5	5	42894	5	10	10	10	50725	10	5	5	10
5950	5	5	5	5	15850	5	5	10	5	24196	5	5	5	5	34456	5	5	5	5	43273	5	5	10	10	50840	5	5	1000	10
6007	5	5	5	20	16186	5	5	5	10	24336	5	5	10	20	34827	5	5	5	5	43412	20	10	5	5	50998	5	10	5	5
6258	5	10	5	5	16588	5	5	5	5	24374	5	5	5	10	34848														

